

Zákon o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení

David Pospíšil

*Porada odboru veřejné správy, dozoru a kontroly se zástupci KÚ, VOP, SMO, KSM, SMS, MF, MMR a dalších
6. září 2016*

Současný stav zákona

- **12. října 2015 byla Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 – 2025 s RIA schválena vládou, usnesením č.810.**
- Zákon o sociálním bydlení je v gesci MPSV, ve spolupráci MMR a ministra pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu.
- 21. a 22. července 2016 bylo paragrafované znění zákona představeno zástupcům veřejné správy, měst a obcí a odborné veřejnosti

Současný stav zákona

- Od 29. 7. do 12. 8. 2016 probíhalo **rozšířené vnitřní připomínkové řízení k zákonu o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení**.
- Vedle MPSV se **rozšířeného VPŘ zúčastnili**: ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu J. Dienstbier a MMR (spolugestoři), MF, MV, Svaz měst a obcí, Sdružení místních samospráv a Veřejná ochránkyně práv
- **Vypořádací porady**: 26. 8. 2016, 1. 9. 2016 (VOP+SMO)
- Zahájení **mezirezortního připomínkového řízení** v první polovině září 2016, zkrácení na 15 pracovních dní.

Jednání při přípravě zákona

- **Zákon byl konzultován s klíčovými aktéry, při přípravě zákona proběhlo téměř 100 externích schůzek**
- Ministerské resorty: MMR, ÚV, MZ, MF, MV
- Úřad práce ČR
- Obce a kraje: SMO, SMS, AK
- Český statistický úřad
- Neziskové organizace: Platforma pro sociální bydlení, Lumos, Centrom, Sdružení azylových domů, Armáda spásy, Vteřina poté, ProFem, Člověk v tísni, Fokus
- Starostové měst a obcí, sociální pracovníci
- Rada vlády pro lidská práva, Rada vlády pro záležitosti romské menšiny

Proč zákon o SB

- **Nejednotnost výkladů a realizace** sociálního bydlení
- **Vysoké náklady** na bydlení; nájemné a platby za služby
- **Nedostatek volných a dostupných nájemních bytů**
- **Rostoucí počet osob bez domova nebo osob ohrožených ztrátou bydlení**
(ohrožení ztrátou bydlení 119 000 osob, nebydlení 68 500 osob – 23,6% ženy, 11,9% nezletilí, 10,3% nad 65 let!)
- **Rezidenční segregace**, rozšiřování sociálně vyloučených lokalit (studie MPSV Analýza sociálně vyloučených lokalit, květen 2015)
- Nedostatečná provázanost mezi nástroji státních a municipálních veřejných politik, místní nedostupnost služeb nebo sociální práce.
- Nedostatečně vymezené (i legislativně) povinnosti jednotlivých aktérů sociálního bydlení, roztržitá spolupráce jednotlivých aktérů.

Výhody zákona

- Posilují se **práva měst a obcí** při realizaci sociálního bydlení
- Sjednocují se a specifikují povinnosti měst a obcí při **zajišťování sociálního bydlení a sociálních potřeb obyvatel**
- Obce a města získají **finanční prostředky na zajišťování a realizaci systému** sociálního bydlení (dotace na sociální práci, investiční prostředky atd.)
- Odbourává se neodpovědné jednání a obchod s chudobou
- Posilování prevence ztráty bydlení
- Posilování spolupráce mezi státem, obcemi a dalšími poskytovateli sociálního bydlení z neziskové, církevní i komerční sféry
- Snížení rizik sociálního vyloučení a pádu do chudoby, **ochrana zranitelných skupin osob – rodiny s dětmi, senioři, oběti domácího násilí a dalších.**

Současná situace v oblasti sociálního bydlení - vybrané náklady MPSV

	2014	2015
PnB	220,1 (tis.)	224,1 (tis.)
	8,844 (mld.)	9,161 (mld.)
DnB	73,2 (tis.)	70,7 (tis.)
	3,249 (mld.)	3,136 (mld.)
Azylové domy	204 mil.	260 mil.
Noclehárny	55 mil.	59 mil.

Cílová skupina sociálního bydlení

Osobou v bytové nouzi je osoba, která

Osobou v bytové nouzi je osoba, která

a) je **bez bydlení** podle § 5, popřípadě po dobu nejméně 6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích užívá k zajištění svého bydlení pouze zařízení sociálních služeb, nebo zařízení pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči, nebo

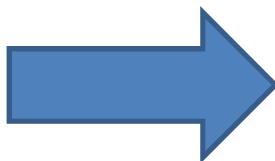
b) sama nebo společně s osobami, se kterými je posuzována, vynakládá na bydlení **více než 40 % započitatelných příjmů**, které zároveň nepřekračují normativy na bydlení,

a zároveň její příjem, popřípadě též s příjmem společně posuzovaných osob, po úhradě nákladů na bydlení, **nepřesahují 1,6 násobku životního minima**. Posuzuje se též majetková situace. Majetková a příjmová situace trvá nejméně **6 kalendářních měsíců po sobě jdoucích**.

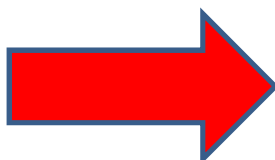
Celková velikost statistické skupiny cca 389 000 osob. ETHOS: 130 000 osob.

Podpora cílové skupiny podle zákona o SB

- Příspěvek na bydlení

- Sociální byty

- Krizové bydlení

spojeno se sociální prací,
cenově přiměřené

sociální služba azylový dům

+ sociální práce a intenzivní prevence ztráty bydlení prostřednictvím
navýšení počtu sociálních pracovníků

Zvláště ohrožené skupiny

- **starobní důchodci**
- **osoby se zdravotním postižením.**
- **osoby pečující o nezaopatřené děti a osoby pečující o osobu, která má přiznaný příspěvek na péči v II., III. a IV. stupni žijící v jedné domácnosti,**
- **oběti domácího násilí,**
- **osoby opouštějící školská zařízení**
- **lidé diskriminovaní .**

Vstup do systému

- **Dobrovolný vstup**
- Žádost podaná u příslušného kontaktního pracoviště **Úřadu práce ČR**
- Úřad práce ČR posuzuje bytovou nouzi, realizuje sociální šetření, příjmový a majetkový test.
- Vydává a odejímá **rozhodnutí o nároku na podporu ze systému sociálního bydlení**
- S rozhodnutím jde držitel na **příslušnou obec** (do 30 kalendářních dnů), kde podá žádost o podporu ze systému sociálního bydlení
- Opětovně lze o vydání rozhodnutí žádat nejdříve po šesti měsících od odejmutí rozhodnutí

Sociální bydlení a prvky motivace

- Bydlení v sociálních bytech je podpořeno prostřednictvím **sociální práce**.
- Nájemníci jsou aktivní při zpracování **Individuálního plánu podpory (IPP)**
- Pokud neplní IPP – až odebrání rozhodnutí.
- Opětovně se do systému mohou hlásit až po 6 měsících
- **Návaznost na systém sociálních dávek, který je rovněž upraven zákonem o sociálním bydlení a o příspěvku na bydlení.**

Kdo má povinnost realizovat sociální bydlení?

- Hlavním subjektem jsou **obce**
- Bude možné **prokázat objektivní skutečnosti**, které zabraňují realizaci sociálního bydlení.
- Pokud sociální bydlení domácnosti s rozhodnutím nezajistí příslušná obec (nemá objektivně možnost nebo nekoná), bude podpora zajištěna **záchytným systémem - ÚP**.
- Sociální bydlení se zajišťuje do 2 let od podání žádosti na obec, od 1. 7. 2023 do 6 měsíců.

Financování systému

Princip financování sociálního bydlení = současný systém **dávek** + veřejná podpora v podobě **vyrovnávací platby**.

Obcím jsou finanční prostředky na poskytování sociálního bydlení poskytovány prostřednictvím **provozních a investičních dotací na provoz sociálních bytů (MMR), dotací na sociální služby (MPSV, kraje) a sociální práci (MPSV)**.

Veřejná podpora

- Sociální bydlení jako veřejná podpora: **Rozhodnutí Komise (EU) č. 2012/21/EU o použití čl. 106 odst. 2 SFEU** na státní podporu ve formě vyrovnávací platby za závazek veřejné služby udělené určitým podnikům **pověřeným poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu** Úř. věst. L 7, 11. 1. 2012 (Rozhodnutí SGEI), a to **formou vyrovnávací platby**.

Významná data: platnost/ účinnost

1. 10. 2017

- **základní účinnost/platnost zákona,**
- **účinnost přílohy č. 1 ke stavebním standardům sociálního bytu**

1. 1. 2018

- **platnost prováděcího předpisu k sociálnímu šetření pro účely vydání rozhodnutí o bytové nouzi,**
- **platnost prováděcího předpisu k sociálnímu šetření pro stanovení doporučení formy pomoci,**
- **účinnost Nařízení vlády - dotace na provoz/investice do sociálního bydlení,**
- **účinnost prováděcího předpisu k územní koncentraci a residenční segregaci - nová výstavba.**

Významná data: platnost/ účinnost

1. 6. 2018

- 1. žádost o **posouzení bytové nouze** – ÚP,
- účinnost prováděcího předpisu k sociálnímu šetření pro účely **vydání rozhodnutí o bytové nouzi**,
- účinnost prováděcího předpisu k sociálnímu šetření pro stanovení **doporučení formy pomoci**,
- 1. účinnost ustanovení pro obce, kdy po výsledku sociálního šetření mají osobě **zajistit formu pomoci**,
- účinnost prováděcího předpisu k **určení výše sociálního nájemného**

31. 12. 2019

- konec účinnosti zákonů, které upravují dvě dávky na bydlení (HN/SSP)

Významná data: platnost/ účinnost

1. 1. 2020

- účinnost ustanovení pro **novou dávku na bydlení**, dle nového zákona,
- účinnost nařízení vlády k **normativním nákladům na bydlení**

30. 6. 2023

- konec účinnosti ustanovení, kdy obec má **zajistit osobě formu pomoci do 2 let**, ode dne přihlášení

1. 7. 2023

- 1. účinnost ustanovení, kdy obec má **zajistit osobě formu pomoci do 6 měsíců**, ode dne přihlášení

1. 1. 2033

účinnost pp k **územní koncentraci a residenční segregaci - stávající výstavba**

Děkuji za pozornost.